

1 AKTIVNÍ ŠÍŘENÍ SKAUTINGU

Počet členů Junáka – českého skauta už více než 16 let setrvale roste. Růst je způsobený kombinací několika faktorů: Zkvalitněním výchovné činnosti, zlepšením obrazu organizace i skautských myšlenek ve společnosti, což jsou faktory, které ovlivnit můžeme, ale pak také pouhým demografickým či politicko-dějinným vývojem, o který jsme se sami tolik nezasloužili.

Růst není geograficky rovnoměrný – v některých regionech počet členů roste výrazně méně než jinde, případně neroste vůbec. V některých regionech naopak naráží na kapacity naší organizace, což vede k plným až přeplněným skautským oddílům s čekacími listinami. Do skautských oddílů zde vstupují spíše děti uvědomělejších rodičů, kteří často mají lepší ekonomické zázemí, než je společenský průměr. Růst tedy není ani socioekonomicky rovnoměrný.

V diskuzích o tomto tématu bychom se chtěli věnovat tomu, zda a případně za jakých podmínek se máme snažit o aktivní šíření skautingu do míst a skupin společnosti, kam sám od sebe hůře proniká.

S tématem růstu členské základny souvisí toto téma, pracovníě nazývané „bílá místa“, a také téma Udržitelný růst, které je předloženo samostatně a věnuje se hlavně otázkám kapacit naší organizace.

Aktuální stav tématu

Strategie 2022 obsahovala téma „Zakládání nových oddílů“, kterému jsme se věnovali mezi lety 2017 a 2022. Výstupem je mimo jiné → [tento webový rozcestník](#) pro podporu činovníků, kteří plánují nový oddíl zakládat.

Otázce růstu počtu členů organizace a datům získaným z pravidelné registrace členů se věnuje pracovní skupina Náčelnictva *Růst a datový tým organizačního zpravodaje*.

O čem diskutujeme

Obecné otázky:

- Je naplňování skautského poslání v hůře prosperující lokalitě společensky přínosnější než v prosperujícím regionu? Je pro nás hodnotnější založit nový skautský oddíl např. v Moravskoslezském kraji než v Brně?
- Je pro nás důležitější cílit na obdobné zastoupení skautů v populaci napříč všemi kraji a společenskými skupinami, nebo růst v absolutním počtu členů za celou ČR, třebaže se budou nadále zvyšovat rozdíly v zastoupení skautů např. v Jihomoravském a Karlovarském kraji?
- Máme při zakládání nových oddílů finančně podporovat z ústředí nebo vyšších organizačních jednotek vedení těchto oddílů?

Zakládání skautských oddílů v obcích s potenciálem:

Máme napnout úsilí (lidskou energii, finanční zdroje...) na zakládání skautských oddílů v obcích, kde skauting není, ale vzhledem k lokálnímu potenciálu by být mohl?

- Jaký by měl být ten lokální potenciál? Určitý počet obyvatel? Přítomnost střední/základní školy? Vedení města nakloněné naší myšlence? Potenciální vedoucí se skautskou minulostí? Něco jiného? A snižuje tento potenciál, když je v obci zavedená a úspěšná organizace s činností podobnou té naší?
- Svedlo by vaše středisko takto založit oddíl v okolí vaší obce? Věříte si na to?
- Jak může při zakládání nových oddílů pomoci ústředí? Jak kraj? Okres? Jakou pomoc byste potřebovali? Jaká forma vzdělávání by byla užitečná?
- Které konkrétní kroky bychom měli podniknout, abychom byli úspěšní?
- Čeho bychom se při aktivním zakládání oddílů v těchto obcích měli naopak vyvarovat?
- Napište konkrétní obce ze svého okolí, které by podle vás byly vhodnými adepty na založení oddílu.

Zlepšování kondice skautingu:

Máme napnout úsilí (lidskou energii, finanční zdroje...) na zlepšení kondice skautingu v obcích, kde sice je zastoupen, ale daří se mu hůře, než v jiných obcích se srovnatelnými objektivními podmínkami (dopravní dostupnost, přítomnost škol apod.)?

- Jak bychom měli vybrat obce, které nenaplnují svůj skautský potenciál? Nízký počet členů? Nízký počet skautských oddílů? Dlouhodobě řádně neobsazené činovnícké funkce (výjimky)?
- Máme aktivně vybírat obce, které nenaplnují svůj skautský potenciál? Mají se na tomto výběru podílet kraje a okresy? Máme raději nechat místní skautské autority, aby se samy ozvaly s žádostí o pomoc?
- Jaká by měla být role ústředí? Jaká by měla být role kraje/okresu?
- Které konkrétní kroky bychom měli podniknout, abychom byli úspěšní?
- Čeho bychom se měli naopak vyvarovat?

Více členů z rodin, v nichž mají rodiče základní a střední vzdělání:

Máme napnout úsilí (lidskou energii, finanční zdroje...) na to, abychom do skautských oddílů získali více členů z rodin, v nichž mají rodiče základní a střední vzdělání?

- Jaká by měla být role ústředí? Jaká by měla být role kraje/okresu?
Jaká by měla být role střediska?
- Které konkrétní kroky bychom měli podniknout, abychom byli úspěšní?
- Čeho bychom se měli naopak vyvarovat?

Vyloučené lokality:

Máme napnout úsilí (lidskou energii, finanční zdroje...) na to, abychom do skautských oddílů získali více členů z vyloučených lokalit?

- Jaká by měla být role ústředí? Jaká by měla být role kraje/okresu?
Jaká by měla být role blízkého střediska?
- Které konkrétní kroky bychom měli podniknout, abychom byli úspěšní?
- Čeho bychom se měli naopak vyvarovat?

Národnostní menšiny:

Máme napnout úsilí (lidskou energii, finanční zdroje...) na to, abychom do skautských oddílů získali více členů z národnostních menšin?

- Jaká by měla být role ústředí? Jaká by měla být role kraje/okresu?
Jaká by měla být role střediska?
- Které konkrétní kroky bychom měli podniknout, abychom byli úspěšní?
- Čeho bychom se měli naopak vyvarovat?

Lidé s postižením:

Máme napnout úsilí (lidskou energii, finanční zdroje...) na to, abychom do skautských oddílů získali více členů s fyzickým či duševním handicapem?

- Jaká by měla být role ústředí? Jaká by měla být role kraje/okresu?
Jaká by měla být role střediska?
- Které konkrétní kroky bychom měli podniknout, abychom byli úspěšní?
- Čeho bychom se měli naopak vyvarovat?

Chcete nám říci k tématu „Aktivní šíření skautingu“ něco dalšího, co bychom měli vědět, než budeme rozhodovat o tom, zda a jakým způsobem téma promítneme do Strategie 2030?

Návrh dramaturgie diskuze

Navrhujeme, abyste v diskusi postupovali po blocích otázek, jak jsou výše seskupeny. Hned první blok je tedy „Obecné otázky“ a další blok „Máme napnout úsilí (lidskou energii, finanční zdroje...) na zakládání skautských oddílů v obcích, kde skauting není, ale vzhledem k lokálnímu potenciálu by být mohl?“. U každého bloku si vždy na začátku přečtete jeho nadpis nebo hlavní otázku a pak i všechny podotázky. Až potom o něm diskutujte. Když vyčerpáte diskusi (nebo čas, který si na daný blok předem určíte), postupujte k dalšímu bloku.

Na konec diskuze si vyhradte několik minut na závěrečnou otázku k bodovému vyhodnocení svých preferencí jednotlivých témat, **a to i v případě, že jste nestihli prodiskutovat všechny body.**

Postupujte následovně: Každý za sebe rozdělte 5 bodů mezi jednotlivé navrhované oblasti (oblasti: 1. místa, kde skauting není, 2. místa, kde se mu hůře daří, 3. rodiče se základním či středoškolským vzděláním, 4. vyloučené lokality, 5. národnostní a etnické menšiny, 6. znevýhodněné děti). Můžete všech 5 bodů přidělit jediné oblasti, přidělit jedné oblasti tři body a jiné dva body a tak dále. Poté co svoje body přidělí všichni účastníci diskuse, sečtete body u jednotlivých rozvojových oblastí a zaznamenejte je do dotazníku.

Vše prosím zaznamenejte do → tohoto dotazníku. Děkujeme!

2 BEZPEČNÝ SKAUTING

Mluvíme-li o bezpečném skautingu, máme na mysli vědomou práci s riziky při skautské činnosti. Tato rizika nalézáme v oblasti možné fyzické, psychické i sexuální újmy mladších členů, ale také dospělých ve skautingu. Některá rizika jsou pro nás nepřijatelná a neplní žádnou pozitivní roli v naplňování výchovného poslání Junáka – českého skauta (např. riziko sexuálního zneužití, riziko vážného úrazu nebo psychického poškození), u těchto rizik se snažíme o jejich minimalizaci. Jiná rizika můžeme do určité míry vědomě připustit, protože mají výchovný význam (např. samostatná práce družin bez přímého dohledu dospělého), ale musíme zajistit snížení rizika na únosnou míru.

Oblast bezpečného skautingu je jednou z aktuálních hlavních priorit celosvětových skautských organizací, ve WOSMu je ošetřena ve směrnici Bezpečný skauting, tj. → Safe from Harm Policy.

Aktuální stav tématu

- Organizace zavedla v souladu s rozhodnutím mimořádného XVI. valného sněmu → Kodex jednání dospělých, který je etickou normou pro všechny dospělé účastníky se ve větší míře či pravidelně skautské činnosti. Kodex se týká činovnic a činovníků, dospělých nováčků před i po vstupu do organizace i dalších dospělých členů a pomocníků bez členství (např. dospělí vypomáhající na táboře nebo výpravě). Kodex je jedním z klíčových prvků prevence v oblasti bezpečí v organizaci.
- Oblast bezpečí je obsažena v kompetencích čekatelské i vůdcovské zkoušky, odráží se tak i v náplni čekatelských a vůdcovských kurzů.
- Další možnosti vzdělávání v oblasti bezpečí nabízejí semináře vzdělávání na klíč a vzdělávací obsah publikovaný postupně ve skautských časopisech, online Zpravodajství, prostřednictvím online streamů apod.
- Podpora skautským vedoucím v náročných situacích je dosažitelná v současnosti přes poradna@skaut.cz a dále přes skautskou krizovou linku: 737 205 520.
- V systému řešení oblasti bezpečí v organizaci před námi stále stojí následující podstatné úkoly:

- zavést smysluplný, nezatěžující a udržitelný systém sběru informací o okolnostech bezpečnostních incidentů v oddílech, na kurzech... (např. informace o úrazech a jiných závažných problémech, informace o situacích, kdy vážnému problému zabránila jen velká dávka štěstí),
 - převést informace získané výše uvedeným sběrem do kazuistik a dalších zdrojů dostupných vedoucím pro jejich další práci (umožnit poučit se z chyb druhých),
 - zaměřit se na účelné a vědomé posilování odolnosti našich členů, jako další klíčový prvek prevence v oblasti bezpečí (a zároveň podstatný vklad pro život obecně),
 - propojit systémově a účelně stávající prvky podpory v řešení problémů s prevencí a edukací vedoucích a činovníků v organizaci,
 - zajistit dostupnost podpory na regionální či lokální úrovni.
- Oblast bezpečného skautingu patří bezesporu k oblastem, kde je nutná součinnost všech úrovní organizace, svoji klíčovou roli hraje jak zodpovědnost a aktivita jednotlivých vedoucích oddílů, kurzů a dalších týmů, tak i práce systémová a koordinační na všech vyšších úrovních organizace.

O čem diskutujeme

Hrozby

- Jaké vnímáte hrozby v zaměření pozornosti na oblast bezpečného skautingu?
- Znamená podle vás toto zaměření konec veškerého dobrodružství, budování samostatnosti a výzev k překonání sebe sama? Co můžeme udělat pro to, abychom jako skauti „nezpohodlněli“ a přitom aktivně pracovali na minimalizaci zbytečných nebo neúnosných rizik?
- Může zaměření na tato témata přinést negativní publicitu skautingu ve veřejném prostoru a následně snížení důvěry rodičů? Proč ano, proč ne? Jak bychom se případně měli možným negativním dopadům bránit?
- Jak můžeme pracovat s určitou protichůdností snahy o zajištění bezpečí (snížování rizik) a zároveň potřebou posilovat odolnost fyzickou i psychickou v rámci skautské výchovy?

Dostupnost podpory

- Jak vnímáte dostupnost a šíři podpory pro skautské vedoucí v oblasti bezpečného skautingu?
- Považujete za dostatečnou informovanost o → dostupné podpoře (metodické materiály, vzdělávání, poradna@skaut.cz, skautská krizová linka). Proč ano, proč ne?
- Jakou další podporu v tématu považujete za potřebnou?
- Kdo by byl vhodným nositelem podpory v tématu bezpečného skautingu na regionální, popř. lokální úrovni skautské organizace? Jakým způsobem by mohla být tato podpora zajištěna? Na jaké potřeby skautských vedoucích by se měla především zaměřit?

Zvyklosti a kultura organizace

- V oblasti bezpečného skautingu jsou před námi i výzvy týkající se našich zvyklostí a kultury organizace.
- Jak bychom nejlépe mohli napříč organizací dosáhnout toho, abychom brali za samozřejmé vzájemné sdílení chyb nebo „skoroprůšvihů“ v oblasti bezpečnosti a mohli se tak navzájem učit? Co by nám pomohlo zbavit se obav a ostychu z veřejného sdílení problematických situací?
- Jak bychom se mohli v podstatných bodech důrazněji vymezit oproti většinové společnosti v tom, co považujeme za normální ve skautingu? (např. menší tolerance vůči konzumaci alkoholu, větší důraz na samostatnost a odpovědnost dětí a dospívajících atd.)?

Chcete nám říci k tématu „Bezpečný skauting“ něco dalšího, co bychom měli vědět, než budeme rozhodovat o tom, zda a jakým způsobem téma promítneme do Strategie 2030?

Návrh dramaturgie diskuze

Navrhujeme, abyste v diskusi postupovali po blocích otázek, jak jsou výše seskupeny. Hned první blok je tedy „Jaké vnímáte hrozby v zaměření pozornosti na oblast bezpečného skautingu?“ a další blok „Jak vnímáte dostupnost a šíři podpory pro skautské vedoucí v oblasti bezpečného skautingu?“. U každého bloku si vždy na začátku přečtete jeho nadpis nebo hlavní otázku a pak i všechny podotázky. Až potom o něm diskutujte. Když vyčerpáte diskusi (nebo čas, který si na daný blok předem určíte), postupujte k dalšímu bloku.

Vše prosím zaznamenejte do [→ tohoto dotazníku](#). Děkujeme!

3 DOSPĚLÍ V ORGANIZACI

Počet starších roverů a mladých oldskautů rychle roste. *Dříve se absolutní počet členů ve věku zhruba dvacátníků a mírně starších dlouho příliš neměnil. Poslední roky ovšem dospívá početnější generace skautů ze začátku boomu po roce 2013. Dá se očekávat další pokračování tohoto trendu a růst počtu starších roverů až do oldskautského věku. Lidí po dvacítce bude v organizaci stále více. Jak tuto příležitost využijeme? Máme pro mladé dospělé dostatek programu, vzdělávání, příležitostí a pro ně zajímavých výzev, aby v organizaci vydrželi a přispívali k její prosperitě? Nebo si tyto členy organizace neudrží?*

Počet dospělých členů ve středním věku se stabilizuje, *ze silné skautské generace dětí, které přišly do Junáka – českého skauta po jeho poslední obnově, budou do roku 2030 padesátníci. Tato generace je zároveň nejčastěji doplňována dospělými nováčky. Generace 35–45 let je v současné době stejně početná jako generace 25–35 let.*

Aktuální stav tématu

V rámci naplňování Strategie 2022 byla zahájena systematická práce v oblasti podpory činovníků a byl založen → Odbor pro personalistiku, který nabízí vzdělávání na klíč a metodickou podporu např. k tématům → dobrovolnická dohoda, → dospělý nováček, → nástupnictví nebo → vedení střediska. Spolupodílí se na akcích jako → HelpDesk, → Elixír, → SeVýZ apod. nebo na → kurzech střediskového minima. V rámci Náčelnictva pracuje Pracovní skupina pro dospělé, která aktuálně připravuje dokument Dospělí ve skautingu. Ten by po schválení Náčelnictvem měl představit, jaké skupiny dospělých v organizaci máme a jak s nimi pracovat, a dále popsat funkci zpravodaje pro personalistiku/dospělé.

O čem diskutujeme

Složení a vedení OJ

- Jaké je ideální složení vedení OJ, jak zajistit odpovídající zapojení mladých, ale i dalších generací do rozhodovacích procesů a jak zajistit vhodné složení vedení OJ?
- Má být Junák — český skaut organizací mladých (tedy měli by být i v řídicích a rozhodovacích funkcích převážně mladí dospělí), nebo pro mladé (tedy je vhodné, aby v řídicích a rozhodovacích funkcích byli dospělí starších generací a tím podporovali rozvoj osobnosti mladých členů)?
- Jaké věkové složení má rada vaší OJ?
- Je lepší mít jednogenerační vedení OJ, nebo věkově rozmanité vedení napříč generacemi?
 - Pokud považujete za lepší vícegenerační vedení, jak podpořit zapojení různých generací do vedení OJ?
 - Pokud považujete za lepší věkově stejnorodější vedení OJ, jak pracovat s nástupnictvím ve smyslu zajištění a vhodného načasování předání vedení mladší generaci?
- Máme usilovat o pestré složení vedení VOJ se zastoupením činovníků s aktuální či nedávnou zkušeností s vedením oddílu, v týmu vzdělávacích akcí, s prací ve vedení střediska apod.?
- Máme usilovat o větší zapojení mladších činovnic a činovníků na úrovni ústředních orgánů? - Aktuálně mají ústřední orgány toto věkové složení (průměrný věk a věkové rozpětí): Náčelnictvo – 42 let (29 až 71 let); VRJ – 44,5 roku (33 až 57 let); RSRJ – 44 let (38 až 59 let); ÚRKJ – 41 let (35 let až 45 let)
- Máme aktivně podporovat větší zapojení mladých do vedení na všech organizačních úrovních? Pokud ano, jak?

Zapojení dospělých mimo vedení oddílů

- Máme nabízet dospělým v Junáku — českém skautu vlastní vyžití mimo přímé práce u oddílů, ve vzdělávání a v činovníckých funkcích OJ?
- Myslíte si, že je dobré dlouhodobě udržet ve středisku i dospělé, kteří jsou aktuálně např. kvůli své životní etapě neaktivní? Pokud ano, co pro to máme udělat?
- Jsou potřebné funkční kluby dospělých (ve smyslu obdoby roverských kmenů „pro starší a pokročilé“)? Pokud ano, mají se v nich sdružovat především méně aktivní dospělí, nebo mají fungovat primárně jako prostor pro vlastní vyžití a „dobití baterek“ aktivních dospělých činovníků, dospělých ve vedení oddílů mladších členů aj.?
- Jste členy nějakého společenství dospělých při středisku, které má vlastní činnost mimo vedení oddílů a střediska (bez ohledu na to, jak je či není formálně vedeno)?
 - jakou činnost v rámci tohoto společenství vyvíjíte?
 - jaké věkové rozpětí má toto společenství?
 - jedná se o registrovaný roverský kmen, klub rodinného skautingu, klub Kmene dospělých nebo „volné sdružení“ bez vazby na oficiální organizační strukturu?

- Pokud ne, chtěli byste mít možnost účastnit se činnosti takové skupiny?
- Máte na středisku registrován klub Kmene dospělých, který ale existuje pouze formálně za účelem registrace dospělých neregistrovaných přímo u oddílu a tento klub Kmene dospělých nevyvíjí žádnou činnost?
- Máme pro společenství dospělých nebo i pro jednotlivé dospělé mimo tato společenství jako organizace nabízet výchovný/formovací program? (náměty na činnost, výzvy, odborky, apod. — pozn.: koncept celoživotního osobního rozvoje využívá např. Liga lesní moudrosti prostřednictvím systému velkých a malých činů)

Podpora poslání Junáka

- Ve stanovách máme zakotveno že „Dospělí mohou být členy Junáka, jen pokud aktivně podporují jeho poslání. Dospělí, kteří navíc chtějí rozvíjet vlastní činnost v souladu s posláním ISGF, mohou být členy Kmene dospělých.“
 - Co považujeme za podporu → poslání Junáka — českého skauta a co už nikoliv? (Vedení oddílu? Činovnícká funkce? Pořádání a zajišťování skautského vzdělávání? Aktivní práce ve vyšších OJ? Občasná výpomoc u oddílu? Placení členského (řádného nebo donátorského) příspěvku bez účasti na činnosti organizace? Využívání materiálního zázemí oddílu či střediska pro vlastní aktivity — zapůjčení tábořiště, lodí apod. pro soukromé účely? Účast na akcích oddílu mladších členů za účelem nebo s upřednostňováním vlastního vyžití a/nebo bez podílu či jen s minimálním podílem na programu či zajištění zázemí akce? Další jiné varianty?)
- Pokud něco už nevnímáme jako aktivní podporu, a přesto takové lidi v organizaci registrujeme, co s tím?
- Ukončit těmto lidem členství v Junáku – českém skautu a nabídnout jim převod jejich členství do k tomu účelu zvlášť zřízené organizaci mimo Junák – český skaut (např. nějaká podoba Klubu přátel Junáka – českého skauta, případně více na konkrétní oddíl či středisko vázaný klub přátel)?
- Ukončit těmto lidem členství v Junáku – českém skautu a nabídnout jim jinou, na členství nevázanou formu spolupráce, jejímž prostřednictvím by mohli i nadále podporovat skauting a/nebo se cítit jako součást skautské komunity – např. obdoba péče o donátory v rámci dobře realizovaného fundraisingu – udržování kontaktu prostřednictvím cílené komunikace, pozvání na konkrétní akce, zasílání výročních zpráv, poděkování za (nejen finanční) podporu apod. – pokud máte nápad na jinou formu spolupráce, tak ji v odpovědi na tuto otázku uveďte.
- Máme jinou možnost, jak problematiku dospělých, kteří *aktuálně aktivně nepodporují poslání Junáka – českého skauta* ošetřit? Pokud ano, tak jakou?

Hrozby a příležitosti v oblasti práce s dospělými

- Jaké vnímáte hrozby a příležitosti v oblasti práce s dospělými?
- Vnímáte v horizontu roku 2030 jako hrozbu možnost tříštění organizace vlivem různých generačních pohledů na skautování?
- Jaké příležitosti vidíte v předpokládaném zvyšování podílu dospělých členů v organizaci a mizení generačních „propadů“

v důsledku dlouhodobého nepřerušného fungování Junáka — českého skauta od posledního obnovení jeho činnosti?

- Jaké příležitosti a výzvy vnímáte v horizontu roku 2030 v souvislosti se zvyšujícím se počtem mladých dospělých, kteří zůstávají v organizaci i v období staršího roverského věku a mladé dospělosti, při zohlednění dnešního trendu opožďování nástupu plné dospělosti? (otázka mladých lidí, kteří jsou de iure dospělí, sami sebe ale vnímají jako „formovatelné“, „hledající“, „tápající“, nezralé k přebírání zodpovědnosti, atd.)
- Vnímáte v horizontu roku 2030 jako hrozbu nezvládnutí nástupnictví na úrovni vaší OJ?
- Vnímáte v horizontu roku 2030 jako výzvu omezit kumulaci funkcí, zapojit do vedení a řízení více dospělých členů a ulevit přetíženým činovníkům?
- Jaké jiné příležitosti, výzvy nebo hrozby v souvislosti s dospělými členy Junáka — českého skauta v horizontu roku 2030 vidíte?

Chcete nám říci k tématu „Dospělí v organizaci“ něco dalšího, co bychom měli vědět, než budeme rozhodovat o tom, zda a jakým způsobem téma promítneme do Strategie 2030?

Návrh dramaturgie diskuze

Navrhujeme, abyste v diskuzi postupovali po blocích otázek, jak jsou výše seskupeny. Hned první blok je tedy „Jaké je ideální složení vedení OJ, jak zajistit odpovídající zapojení mladých, ale i dalších generací do rozhodovacích procesů a jak zajistit vhodné složení vedení OJ?“ a další blok „Máme nabízet dospělým v Junáku — českém skautu vlastní vyžití mimo přímé práce u oddílů, ve vzdělávání a v činovníckých funkcích OJ?“. U každého bloku si vždy na začátku přečtete jeho nadpis nebo hlavní otázku a pak i všechny podotázky. Až potom o něm diskutujte. Když vyčerpáte diskuzi (nebo čas, který si na daný blok předem určíte), postupujte k dalšímu bloku.

Vše prosím zaznamenejte do → tohoto dotazníku. Děkujeme!

4 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝZVY

Zrychlené oteplování planety vede ke změnám, které činí náš svět méně přívětivým místem pro život. Vyšší teploty a intenzivnější období sucha v našich končinách nepříznivě ovlivňují zdraví lesů i zásobení pitnou vodou, s extrémními výkyvy počasí souvisí i různá další omezení skautské činnosti (např. zákazy rozdělávání ohňů v období táborů, zhoršená kvalita vody pro koupání, snížení sjízdnosti řek v období letních prázdnin, větší riziko šíření průjmových onemocnění, méně výprav a času na sněhu), ale i šíření nových onemocnění (např. horečka dengue) apod. To jsou příklady dopadů klimatické změny, které pozorujeme již nyní. Míra dopadů, s nimiž se budeme setkávat v následujících desetiletích, přímo závisí na tom, kolik skleníkových plynů do atmosféry ještě jako lidstvo vypustíme, ať už spalováním fosilních paliv nebo jinými aktivitami.

Souběžně s klimatickou změnou probíhá krize spojená s úbytkem biodiverzity. Obě krize se vzájemně prolínají a jejich negativní dopady se mohou postupně slučovat a násobit ve formě kolapsu ekosystémů. Lidstvo tak v současnosti překračuje hned několik tzv. → planetárních mezí.

Nezanedbatelná část společnosti vnímá transformaci vedoucí ke → klimatické neutralitě jako potenciální vlastní ohrožení a/nebo nevěří, že je třeba ji realizovat, což může spolu s očekávatelným nárůstem migrace vést k dalšímu narůstání společenské nestability. Klimatická změna není jedinou příčinou všech problémů, se kterými se dnes potýkáme a které budou v nejbližších desetiletích mít tendenci se zhoršovat. Je ale faktorem, který některé jevy přímo vyvolává a dopady mnohých výrazně zhoršuje. Zároveň se ale může stát i impulsem pro hlubší transformaci k sociálně spravedlivější, demokratičtější a zároveň celkově zodpovědnější společnosti.

Reakci na změnu klimatu ani další environmentální výzvy bychom neměli vnímat jako další samostatnou oblast v programu oddílů, ale zohledňovat ji ve veškeré naší činnosti.

Aktuální stav tématu

V letech 2021–2023 se s tématem začalo aktivně pracovat na úrovni tvoření a pilotáže programů, dobrovolného vzdělávání a inspirace k provozu kluboven a akcí, viz → [rozcestník ke klimatické změně](#). Rozhodnutí, zda a jak intenzivně v této práci pokračovat, zda a co k tématu komunikovat na veřejnosti a zda se na transformaci ke klimatické neutralitě aktivně podílet ještě i jinými cestami, by mělo vyplynout ze strategické diskuze.

O čem diskutujeme

Jak má Junák – český skaut v kontextu svého → [poslání](#) reagovat na změnu klimatu, úbytek biodiverzity a pokračující překračování dalších planetárních mezí? Jakým oblastem se věnovat má a jaké má naopak přenechat ochranářským, osvětovým a vzdělávacím organizacím nebo politickým stranám?

Výchova, vzdělávání, program

- Máme sledovat aktuální vývoj v environmentální výchově a snažit se jej promítat do činnosti našich oddílů a do vzdělávání činovníků?
- Máme se zapojovat do odborné diskuze v oblasti environmentální výchovy? Pokud ano, máme to dělat přímo nebo prostřednictvím České rady dětí a mládeže?
- Máme cíleně vzdělávat členy organizace a diskutovat o hlubších příčinách, souvislostech a důsledcích klimatické krize a problémech snižování biodiverzity, o problematice transformace na klimaticky neutrální společnost a o klimatické spravedlnosti?
- Máme se v rámci oddílové činnosti věnovat aktivní ochraně biodiverzity (např. pítka pro ptáky, broukoviště, → [Patronáty](#) apod.) a/nebo se aktivně podílet na adaptačních opatřeních (v našich podmínkách např. zadržování vody v krajině formou drobných mokřadů či vsakováním srážkových vod, zvyšování podílu zeleně ve městech apod.)?
- Máme promýšlet, jak různé výchovné postupy souvisejí s možnostmi řešení environmentálních problémů, a zaměřit se na ty, které jejich řešení podporují? (např. jak ovlivňuje schopnost úspěšně zvládnout klimatickou transformaci přístup v oblasti odměn a trestů, soutěžení versus spolupráce apod.)

Provoz kluboven, základen a skautských akcí

- Máme se z morálních a výchovných důvodů snažit v provozu kluboven a základen i při realizaci skautských akcí chovat hospodárně nejen po finanční stránce, ale vědomě směřovat k omezení materiální spotřeby a produkce odpadů a omezovat tím naši → [uhlíkovou stopu](#), i když reálný podíl skautské činnosti zde není zásadní?
- Máme vyžadovat, aby při pořádání velkých akcí a/nebo táborů byly vždy zvažovány, a pokud možno i realizovány, šetrnější varianty např. podle doporučení z příručky → [PUSA pro svět](#) – to znamená, aby bylo při výběru dopravy, místa konání, stravování, drogerie a dalšího materiálního zajištění zvažována i míra dopadů konkrétních zvolených řešení na životní prostředí včetně vlivu na změnu klimatu?
- Máme vyžadovat, aby se v rámci provozu kluboven a základen hledala řešení snižující spotřebu elektrické energie, plynu, pevných paliv a pitné vody?
- Máme vyžadovat, aby pro vytápění kluboven a základen byly využívány tepelné zdroje s nižší úrovní emisí skleníkových plynů a dalších znečišťujících látek?

- Máme vyžadovat, aby srážkové vody ze střech a zpevněných ploch okolo našich kluboven a základen byly znovu využity např. k zálivce nebo vsakovány v místě, aby byl minimalizován jejich odvod kanalizací či přímý odtok do potoka či jiného vodního toku?
- Má VRJ, případně Česká rada dětí a mládeže aktivně vyhledávat nebo i prosazovat dostupnost finančních zdrojů (např. dotace) pro podporu šetrnějších alternativ ve vztahu ke klubovnám, základnám, skautským akcím a obecně skautské činnosti?

Komunikace směrem k veřejnosti

- Máme v externí komunikaci upozorňovat na klimatické katastrofy (například skrze dopady na skauty a skautky v jiných zemích)?
- Máme veřejně pojmenovávat, kdo je za klimatickou krizi většinou odpovědný a na koho naopak více dopadá?
- Máme zveřejňovat příklady konkrétních projektů nebo aktivit, které naše oddíly realizují ve snaze zlepšit životní prostředí (ekoklubovny, environmentální osvěta, ochrana druhů a přírodních lokalit, aktivity sdílené a → cirkulární ekonomiky se zapojením místní komunity apod.)?
- Je v pořádku jménem organizace žádat politiky napříč spektrem, aby pro ochranu klimatu v zájmu dnešních dětí dělali víc?
- Měli bychom v rámci reakce na klimatickou změnu v nejbližších letech začít dělat ještě něco? Pokud ano, co?

Chcete nám říci k tématu „Environmentální výzvy“ něco dalšího, co bychom měli vědět, než budeme rozhodovat o tom, zda a jakým způsobem téma promítneme do Strategie 2030?

Návrh dramaturgie diskuze

Navrhujeme, abyste v diskuzi postupovali po blocích otázek, jak jsou výše seskupeny. Hned první blok je tedy „Výchova, vzdělávání, program“ a další blok „Provoz kluboven, základen a skautských akcí“. U každého bloku si vždy na začátku přečtete jeho nadpis nebo hlavní otázku a pak i všechny podotázky. Až potom o něm diskutujte. Když vyčerpáte diskuzi (nebo čas, který si na daný blok předem určíte), postupujte k dalšímu bloku.

Návrhy na další oblasti aktivity podrobte rovněž diskuzi nebo proveďte alespoň orientační hlasování, zda s takovou aktivitou v rámci Junáka – českého skauta souhlasíte

Vše prosím zaznamenejte do → tohoto dotazníku. Děkujeme!

5 KLUBOVNY, TÁBOŘIŠTĚ A ZÁKLADNY

Od roku 2006 se zvýšil počet členek a členů naší organizace o více než 35 tisíc, což je přibližně 80% nárůst. Kapacity našich kluboven, tábořišť a základen se oproti tomu zvyšovaly velmi mírně (spíše úpravami současných objektů než získáváním nových). Pojďme si nastavit optiku možné budoucí podoby Junáka – českého skauta: Na začátku 30. let může mít až 100 tisíc členů.

Co to znamená pro naše zázemí? Bude nám stačit? Můžeme ho používat stejným způsobem?

Některé naše objekty jsou zbrusu nové stavby nejvyšší kvality, některé jsou naopak velmi staré a podmínky v nich neodpovídají potřebám naší činnosti. Některé naše objekty vlastníme, jiné máme např. v nájmu a k dalším nemáme vůbec žádný formalizovaný vztah. Kolik kluboven si v dalších letech zaslouží stavební zásah? Kolik nových kluboven potřebujeme? A sdílíme dostatečně naše tábořiště?

Aktuální stav tématu

Tématu nemovitostí v organizaci se dlouhodobě věnuje zpravodajka pro ústředí a také koordinátor nemovitostí. Organizačním jednotkám je k dispozici finanční podpora skrze → Fond nemovitostí a metodická podpora skrze zaměstnance ústředí, ale i zkušené staviatele z řad dobrovolníků.

Náčelnictvo a Výkonná rada schválily na podzim roku 2022 → Dlouhodobou koncepci nemovitostí Junáka – českého skauta, která pomáhá ústředním orgánům v řízení této agendy. V posledních letech dále ústředí nabízí jednotkám podporu v projektu tzv. → Moudrých kluboven.

O čem diskutujeme

Klubovny:

Otázky pro všechny besedy:

- Máme klubovny sdílet s jinými organizacemi (sdílení nákladů, klesající potřeba získávat nové prostory, udržitelnější provoz objektů)? Mají oddíly sdílet svoje klubovny navzájem (více oddílů na jednu klubovnu)? Má mít každý oddíl vlastní klubovnu? Je to nutné, vhodné, nebo je naopak lepší klubovnu sdílet?
- Měl by Junák – český skaut napnout vyšší úsilí na získávání dalších kluboven? Jakých? Kde?
- Jakou podporu mají vyšší organizační jednotky a ústředí poskytovat jednotkám, které se starají o klubovny?

Otázky jen pro oddíly či střediska:

- Vyhovuje klubovna našim oddílovým/střediskovým potřebám? Pokud ne, tak v čem nevyhovuje? V kapacitě? Nebo je zastaralá? Špatně umístěná? Nevyhovuje v něčem jiném?
- Představte si, že by počet členů vašeho střediska narostl o třetinu. Co by to znamenalo pro vaši klubovnu? Stačila by vám? Potřebovali byste ji upravit? Nebo získat úplně novou?
- Máte dostatečné personální kapacity na správu a případný rozvoj kluboven?

Tábořiště:

Otázky pro všechny besedy:

- Jakou podporu mají vyšší organizační jednotky a ústředí poskytovat jednotkám, které se starají o tábořiště?
- Měl by Junák – český skaut napnout vyšší úsilí na získávání dalších tábořišť?

Otázky jen pro oddíly či střediska:

- Máte tábořiště, o která se staráte? Která považujete za vlastní? A vlastníte je nebo si je pronajímáte? Máte pronájem smluvně zajištěn? Na jak dlouho? Vyhovují tábořiště vašim potřebám? Dostačují kapacitně?
- Představte si, že by počet členů vašeho střediska narostl o třetinu. Co by to znamenalo pro vaše tábořiště? Stačilo by vám? Potřebovali byste je upravit? Nebo získat nová?
- Máte dostatečné personální kapacity na správu a případně i na rozvoj tábořišť?

Základny:

Otázky pro všechny besedy:

- Myslíte si, že máme v organizaci dostatečné množství základen? Budou aktuální kapacity vyhovovat organizaci i v roce 2030?
- Jakou podporu mají vyšší organizační jednotky a ústředí poskytovat jednotkám, které se starají o základnu?
- Chybí nám nějaký specifický druh základny? Pro velké akce? Mezinárodní?

Otázky pro jednotky, které se starají o konkrétní základnu:

- Jak hodnotíte aktuální stav vaší základny? Bude potřeba ji v nejbližších letech stavebně upravit?

- Máte dostatečné personální kapacity na správu a případně i na rozvoj vaší základny?

Chcete nám říci k tématu „Klubovny, tábořiště a základny“ něco dalšího, co bychom měli vědět, než budeme rozhodovat o tom, zda a jakým způsobem téma promítneme do Strategie 2030?

Návrh dramaturgie diskuze

Navrhujeme, abyste v diskuzi postupovali po blocích otázek, jak jsou výše seskupeny. Hned první blok je tedy „Klubovny“ a další blok „Tábořiště“. U každého bloku si vždy na začátku přečtete jeho nadpis nebo hlavní otázku a pak i všechny podotázky. Až potom o něm diskutujte. Když vyčerpáte diskuzi (nebo čas, který si na daný blok předem určíte), postupujte k dalšímu bloku.

Vidíte, že otázky jsou členěné na ty, které se budou lépe diskutovat na střediskové úrovni, a na ty, které se budou lépe diskutovat na úrovni regionální nebo celostátní.

Vše prosím zaznamenejte do → tohoto dotazníku. Děkujeme!

6 KVALITA SKAUTSKÉ VÝCHOVY

Prostřednictvím skautské výchovy se snažíme naplňovat poslání Junáka – českého skauta, kterým je podle stanov „podporovat rozvoj osobnosti mladých lidí; jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností tak, aby byli po celý život připraveni plnit povinnosti k nejvyšší Pravdě a Lásce; sobě samým; bližním, vlasti, celému lidskému společenství a přírodě.“

Skautskou výchovu stavíme na třech principech a prostřednictvím → skautské výchovné metody se snažíme o rozvoj → kompetencí skautské výchovy na úrovni jejich projevů vztažených k jednotlivým výchovným kategoriím. → Teze skautské výchovy ukazují na pedagogické principy, na jejichž základě se mají revidovat či tvořit jednotlivé výchovné nástroje (stezky, odborky, závody, časopisy...). Tento společný základ je specificky rozšířen pro → vodácké oddíly a → oddíly s rozšířenou náboženskou výchovou.

V současné době se objevuje mnoho inovativních výchovných přístupů jako je svobodná výchova, respektující přístup, sebeřízené vzdělávání apod. Na druhé straně tohoto širokého spektra jsou autoritativnější a tradičnější způsoby výchovy založené na soutěžení, bodování, hodnocení a odměnách či trestech. A samozřejmě celá řada vychovatelů se pohybuje někde mezi těmito dvěma póly. Dokážeme vhodně vyvážit tradici a smysluplné inovativní přístupy?

Aktuální stav tématu

Skautskou výchovu se snažíme soustavně rozvíjet a podporovat prostřednictvím systému kvalifikačního i nekvalifikačního skautského vzdělávání. To zahrnuje také celostátní akce, práci výchovných zpravodajů a mentoring, nabídky oficiálních výchovných nástrojů a metodik, provozování databáze → Chystám program, specializovaných webových stránek pro → rádce atd. V posledních letech jsme věnovali mimořádnou pozornost → podpoře družinového systému.

Pro skautskou výchovu máme kvalitní teoretický základ, ale i přes intenzivní podporu jejího fungování vnímáme, že kvalita jejího používání přímo v oddílech není všude dobrá.

O čem diskutujeme

V tomto diskuzním tématu se zaměříme na kvalitu výchovy ve smyslu výchovných přístupů a skautské výchovné metody. Obsahu (kompetencím) skautské výchovy se věnuje diskuzní téma Skautská výchova pro budoucnost.

K tématu kvality skautské výchovy se v různých diskuzích opakovaně vracíme. Pojďme využít příležitost popsat si to, co vnímáme ve skautské výchově jako podstatné, na co bychom se měli aktuálně zaměřit a jaké přístupy upřednostnit. Abychom v případě, že oblast skautské výchovy získá dostatečnou podporu pro zařazení do Strategie 2030, věděli, jakým směrem se v následujících letech vydat. Aby diskuze byla ukotvená v reálných souvislostech, začneme ohlédnutím, jak se výchovná činnost v posledních letech vyvíjela přímo ve vašem nebo vám dobře známém oddíle. Následně se budeme věnovat tomu, kam chceme ve skautské výchově směřovat.

Skautská výchova v oddíle:

- V čem se změnila výchovná činnost vašeho oddílu za posledních 5 až 10 let, co z těchto změn podle vás zlepšilo přípravu dětí na jejich život v dospělosti a co ji naopak posunulo k horšímu? (Zkuste se nejdříve nad otázkou zamyslet sami. Pokud vám přijde otázka příliš obecná, můžete se na změny ve vašem oddíle zkusit podívat skrze otázky, které vám nabízíme níže.)
 - Daří se vám vytvářet v oddíle přátelské prostředí a podporovat spolupráci?
 - Máte v oddíle bezpečné, podporující a motivující prostředí pro všechny členy oddílu?
 - Je pro vás důležitý respektující a partnerský přístup, nebo tíhnete spíše k vyžadování poslušnosti?
 - Jakou měrou se děti spolupodílí na plánování oddílové činnosti?
 - Jakou měrou se děti zapojují do chodu/zázemí výprav a tábora? (vaření, dřevo, hlídka...)
 - Daří se vám vést děti k přebírání odpovědnosti?
 - Jsou u vás v oddíle chyby a konflikty chápány jako příležitosti k učení?
 - Je pro vás důležitější, jak program děti baví, nebo jak je rozvíjí?
 - Podporujete v oddíle rozvoj vnitřní motivace?
 - V jaké míře využíváte v oddíle nástroje vnější motivace (např. bodování, odměny a tresty) a jak pracujete s tím, aby užívání vnější motivace nebránilo rozvoji motivace vnitřní?
 - Podporujete u členů oddílu posilování schopnosti čelit náročným situacím, a to ve všech třech rovinách: tělesné, duševní i duchovní?
 - Pracujete vědomě s problematikou koedukace? (Znáte výhody a nevýhody koedukovaných a koedukovaných oddílů a družin? Snažíte se nevýhody u vás použitého modelu kompenzovat? Naučí se ve vašem oddíle/středisku spolu chlapci a dívky vhodně komunikovat?)
 - Snažíte se děti vychovávat tak, aby byly v dospělosti schopné navazovat kvalitní partnerské vztahy?
 - Máte nějaká témata, kterým se v oddíle raději vyhýbáte, i když by bylo prospěšné jim věnovat přiměřenou pozornost? Která to jsou?

- Co se v oddíle po výchovné stránce daří?
- Jaké výchovné chyby v oddíle děláme?
- Na základě čeho usuzujete, jestli se vám výchovné snažení v oddíle daří a dává smysl?
- Chcete nám říci k tématu „Kvalita skautské výchovy“ něco dalšího, co bychom měli vědět, než budeme rozhodovat o tom, zda a jakým způsobem téma promítneme do Strategie 2030?

Směřování skautské výchovy v rámci organizace:

- Za jak důležité považujete používání skautské výchovné metody pro kvalitní skautskou výchovu?
- Jak v oddíle nastavovat hranice - máme vychovávat k poslušnosti, nebo k respektování demokraticky dohodnutých pravidel?
- Jakou roli má hrát v našem výchovném systému vnější motivace? Je možné probouzet vnitřní motivaci úplně bez vnější stimulace? Pokud ne, jaké formy stimulace a jakým způsobem máme využívat?
- Máme podporovat spíše soutěživost, nebo spolupráci?
- Jak máme pracovat s chybou – máme v oddíle používat tresty? Nebo požadovat spíše nápravu následků nevhodného chování? (omluvu, opravu poničeného, náhradu škody, apod.)
- Jak moc se mají děti v jednotlivých výchovných kategoriích zapojovat do rozhodování o činnosti oddílu a do zajištění jeho chodu včetně chodu tábora?
- Jaká je ideální velikost oddílu? Kolik má mladších členů a kolik dospělých?
- Může mít větší počet dospělých ve vedení oddílu negativní vliv na kvalitu výchovy? Proč?

Kterým třem otázkám či problémům bychom se měli ve výchovné oblasti v příštích letech přednostně věnovat? *(Můžete se jak inspirovat otázkami diskutovanými výše, tak navrhnout vlastní. Otázka nemíří na obsah výchovy, který řešíme v rámci tématu Skautská výchova pro budoucnost, ale na výchovné cíle, metody a postupy).*

Návrh dramaturgie diskuze

Navrhujeme, abyste v diskuzi postupovali po blocích otázek, jak jsou výše seskupeny. Hned první blok je tedy „Skautská výchova v oddíle“ a další blok „Směřování skautské výchovy v rámci organizace“. U každého bloku si vždy na začátku přečtete jeho nadpis nebo hlavní otázku a pak i všechny podotázky. Až potom o něm diskutujte. Když vyčerpáte diskuzi (nebo čas, který si na daný blok předem určíte), postupujte k dalšímu bloku.

Na konec diskuze si vyhradte dostatek času na zodpovězení poslední otázky, a to i v případě, že jste nestihli prodiskutovat všechny otázky předcházející.

Vše prosím zaznamenejte do → tohoto dotazníku. Děkujeme!

7 RANGERS + ROVEŘI

Navzdory deklarovanému významu roverského věku, množství témat, která máme ambici v tomto věku otevřít, a relativně silné členské základně, není roverská kategorie v organizaci vnímána jako rovnocenná. Náhradou za vlastní roverský program je ve velké části středisek náplní roverské činnosti „pouze“ pomoc u oddílů mladších členů. Podstatnými důsledky tohoto stavu jsou „neuzavřenost“ skautské výchovy, riziko demotivace a riziko brzkého vyhoření mladých činovníků již v roverském věku včetně odchodu části členů z organizace.

Ukazuje se, že péče jednotek i ústředí o tuto výchovnou kategorii není dostatečná, což je problematické právě vzhledem k jejímu významu pro budoucnost organizace, která roste v počtech svých členů. Data zároveň naznačují, že počet našich členů v roverském věku bude v nadcházejících letech nadále stoupat.

Mladý člověk dnes často dospívá později, než tomu bylo u dřívějších generací. Zároveň je často pro činovníky složité porozumět potřebám roverů a rangers a navázat s nimi mezigenerační dialog.

Aktuální stav tématu

Výchovné kategorii rangers a roverů (dále jen RR) se v organizaci věnuje zpravodajka VRJ pro program, její tým a Roverský odbor. V roce 2021 proběhl → roverský průzkum, který mapoval aktuální situaci rangers a roverů v organizaci. Na podzim 2022 nastartovala → revize programu pro RR. Další materiály vzniklé v rámci tématu roverů a rangers jsou přehledně na → roverském rozcestníku.

O čem diskutujeme

Vedení roverů a rangers:

- Dospělý průvodce. Jak vypadá správný dospělý průvodce roverského kmene? Kolik mu je let? Jak je napojený na vedení střediska? Jakou má podporu od střediska a ústředí? Jakou má mít nabídku vzdělávání? Nebo není žádný dospělý průvodce v roverském věku potřeba? Co od dospělého průvodce očekávají RR? Jak se vyhnout extrémním přístupům „dospělý vedoucí roverů“ a na druhé straně „roveři se přece vedou už sami“?
- Kdo má připravovat program? Je lepší, když mají RR připravený kompletní program (od dospělého průvodce, vedení kmene, střediska), nebo když mají absolutní svobodu při tvorbě náplně vlastní činnosti? Jaký je případně správný poměr těchto dvou přístupů?

Vztah se střediskem:

- Mezigenerační nedorozumění. Jak předcházet mezigeneračním nedorozuměním na středisku? Z čeho vznikají a v jakých oblastech? Co může pomoci komunikaci mezi generacemi?
- Pauza mezi družinou a kmenem? Je lepší, když si dá skaut/ka skautskou pauzu po tom, co odejde z družiny, nebo když rovnou naváže rovingem nebo nějakou jinou skautskou činností?
- Kombinace rolí. Je správné kombinovat roli pomocníka u oddílu nebo jiné jednotky (ať už při výchovné činnosti nebo třeba v zázemí, na brigádách, na táboře...) a roli rangers či rovera? Jak se tyto role mají správně kombinovat? Nebo je lepší se zaměřit výhradně na jednu roli? V tom případě na jakou?
- Převzetí odpovědnosti. Co je pro rangers a rovery největší překážkou při převzetí odpovědnosti například za vedení oddílu nebo správu tábořiště?
- Příprava a výchova k vůdcovství. Chápeme roverský věk i jako přípravu na vedení? A sice že každý vůdce byl kdysi rover a z tohoto životního období si odnáší zkušenosti i motivaci pro vůdcovské působení? Připravujeme RR ve svých střediscích dostatečně na postupné převzetí vedení oddílů a středisek? Využíváme jejich pomoci pro optimální fungování družinového systému? Nenahrazujeme jimi příliš skautské rádce?
- Nové oddíly. Jak mohou roverské kmene (skupiny rangers a roverů) pomoci se zakládáním nových oddílů?

Výchova a program:

- Osobnostní situace mladého člověka. Reflektují jednotky a ústředí potřeby a nároky, které jsou na RR kladeny v rámci dospívání a rané dospělosti (volba školy, dojíždění, zahraniční stáže, potřeba finanční nezávislosti, brigády, cestování, první vážnější vztahy, kariéra)? Je jim skauting v tomto klíčovém období rádcem a pomocníkem (třeba při výběru studia), nebo spíše přítěží? Je jim skauting bezpečným prostorem pro řešení jejich obav?
- V jakém věku je z podstatné části završena skautská výchova? V kolika letech nejdříve může členka či člen z naší organizace odejít, abychom řekli, že jsme pravděpodobně naplnili naše poslání a přispěli ke zformování jejich životních postojů a hodnot?

- Neomezuje roverský program studující nebo pracující? Je aktuální nabídka akcí (Obrok, Korbo a další) a výchovných nástrojů (stezka, výzvy, projekty) zaměřená spíše na vysokoškolské studenty nebo je stejně dostupná a atraktivní i pro pracující rangers a rovery? Případně jmenujte, čím konkrétním se programová nabídka zaměřuje na jednu či druhou skupinu RR.
- Programová a metodická nabídka. Jsou materiály a metodiky pro rovery a rangers dostatečné? Pro současnou mladou generaci přehledné? Přínosné? Snadno dostupné či dohledatelné? Jsou samotní RR dostatečně zapojeni do diskuzí a příprav metodických materiálů a programových nástrojů?
- Konkrétní programové aktivity. Co je nejlepší program pro RR? Co naopak už rozhodně není správný program pro ně (specifické aktivity, konkrétní způsob trávení volného času, nějaký jiný konkrétní příklad)? Jak naplňují své heslo „Sloužím“?

Ústřední úroveň:

- Silné a slabé stránky. Co je nejlepší na současném českém rovingu? Co je naopak jeho největším problémem? Jaká je vůbec role RR v naší organizaci? Nasloucháme jim, či je bereme jako skupinu, která si má užívat zajímavý program?
- Kurzy pro RR. Je vhodnější mladší RR vzdělávat (dnešními čekatelskými kurzy) pro vedení oddílů, nebo pro ně vytvářet jiné kurzovní příležitosti vlastního rozvoje? Co by pro takové kurzy, které by nebyly zaměřené na vedení oddílu, bylo nejpodstatnější? Co nejvíce podpořit u mladších RR do 18 let?

Chcete nám říci k tématu „Rangers + Roveři“ něco dalšího, co bychom měli vědět, než budeme rozhodovat o tom, zda a jakým způsobem téma promítneme do Strategie 2030?

Návrh dramaturgie diskuze

Navrhujeme, abyste v diskuzi postupovali po blocích otázek, jak jsou výše seskupeny.

Hned první blok je tedy „Vedení roverů a rangers“ a další blok „Vztah se střediskem“.

U každého bloku si vždy na začátku přečtete jeho nadpis nebo hlavní otázku a pak i všechny podotázky. Až potom o něm diskutujte. Když vyčerpáte diskuzi (nebo čas, který si na daný blok předem určíte), postupujte k dalšímu bloku.

Vše prosím zaznamenejte do → tohoto dotazníku. Děkujeme!

8

ROZVOJ DUCHOVNÍHO ŽIVOTA

Skautská výchova rozvíjí tělo, duši i ducha. Právě na duchovní rozvoj se často zapomíná. Mnoho vedoucích neví, jak toto téma uchopit a jak ho předávat holkám a klukům v oddílech. Přitom právě rozvinutý duchovní život vede v dnešní roztržité době k vnitřní jednotě a odolnosti. Mladí lidé (a nejen oni) s pevným duchovním základem dokáží stavět svá rozhodnutí a činy na morálních základech, podpořených dlouhodobými hodnotami, na svém rozvinutém svědomí. Jak nám v tom může skauting, jeho principy, hodnoty, slib a zákon pomoci? Jsme každý sám za sebe přesvědčeni, že život má smysl, je dobré ho naplnit službou nejvyšší Pravdě a Lásce a že proměna každého z nás vede k proměně celé společnosti?

Aktuální stav tématu

Oblasti duchovního rozvoje se dlouhodobě věnuje → Odbor duchovní výchovy, který mimo jiné pravidelně pořádá lesní školu → PROTOS, víkendový kurz → OBZOR, seminář → TRIGNIS, vydává časopis → Na dobré stopě, ve spolupráci se Skautským institutem nabízí semináře v rámci projektu → Hledání 1. principu. Dále zajišťuje metodickou podporu pro oddílovou činnost, v rámci které např. připravil nástroj pro duchovní rozvoj pro mladší členy bez konkrétního vyznání → Liliová cesta, metodiky ke stezkám → Kdo jsem, → Můj kamarád a → Můj domov. Duchovní rozvoj je rovněž nedílnou součástí mnoha dalších vzdělávacích kurzů, například tradiční → Ekumenické lesní školy a jejího → Semináře.

O čem diskutujeme

Osobní duchovní rozvoj:

- Staráte se vědomě o svůj duchovní život?
Myslíte si, že je to důležité? Jaké různé formy může tato péče mít?
- Bavíte se o svém vlastním duchovním rozvoji někdy s ostatními? S dětmi?
S dospělými? V oddíle? V rámci skautského vzdělávání? Někde jinde? Kde?
- Jak se v průběhu dospívání měnil váš vztah ke skautskému slibu a zákonu?
Jak vás ovlivňuje v dospělosti? Spíše vám pomáhá, nebo vás omezuje?

- Jak se duchovní rozměr může projevat v každodenním životě? Daří se vám jej integrovat do běžného skautského i mimoskautského života nebo duchovní část více či méně oddělujete?
- Může vedoucí, který na vlastním duchovním rozvoji soustavně nepracuje, zajistit kvalitní duchovní rozvoj svěřených dětí?

Duchovní rozvoj v činnosti oddílu:

- Rozvíjíte vědomě duchovní život ve vašem oddíle? Co vše chápete jako duchovní rozvoj jeho členů?
- Jak se vám daří rozvíjet duchovní život každého člena oddílu bez ohledu na jeho duchovní zázemí v rodině?
- Co můžou dělat oddíly, kde je zvykem „chodit do kostela“, aby se jejich duchovní život neomezil na mechanickou účast na bohoslužbě?
- Chápete oddíl jako příležitost, kde se mohou o svém duchovním životě bavit lidé z různých prostředí a s různou osobní zkušeností?
- Jak se vám v běžném oddílovém životě daří využívat slib a zákon a hodnoty, které obsahují, pro podporu duchovního růstu členů oddílu?
- Využíváte příběhů ze skautské historie pro podporu vztahu členů oddílu k hodnotám?
- Podle čeho usuzujete, jestli se ve vašem oddíle duchovní rozvoj členů daří či nedaří?
- Víte, co pro podporu rozvoje duchovního rozměru skautingu organizace nabízí?
- Co by vám mohlo v rozvoji duchovního života vašeho oddílu pomoci?

Aktuálnost tématu:

- V jakých obdobích či situacích byl nebo je podle vás kvalitní duchovní život nejdůležitější? V čem může pomoci?

Chcete nám říci k tématu „Rozvoj duchovního života“ něco dalšího, co bychom měli vědět, než budeme rozhodovat o tom, zda a jakým způsobem téma promítneme do Strategie 2030?

Návrh dramaturgie diskuze

Navrhujeme, abyste v diskuzi postupovali po blocích otázek, jak jsou výše seskupeny. Hned první blok je tedy „Osobní duchovní rozvoj“ a další blok „Duchovní rozvoj v činnosti oddílu“. U každého bloku si vždy na začátku přečtete jeho nadpis nebo hlavní otázku a pak i všechny podotázky. Až potom o něm diskutujte. Když vyčerpáte diskuzi (nebo čas, který si na daný blok předem určíte), postupujte k dalšímu bloku.

Vše prosím zaznamenejte do → tohoto dotazníku. Děkujeme!

9 SKAUTSKÁ VÝCHOVA PRO BUDOUCNOST

Svět se neustále proměňuje a staví před jednotlivce i společnost nové výzvy. Abychom byli i nadále úspěšní v naplňování našeho → poslání, měli bychom sledovat, jaké nové příležitosti a hrozby se okolo nás objevují, a zodpovědně zvažovat, kterým z nich a jak se chceme věnovat v rámci oddílové činnosti.

Aktuální stav tématu

Cíle skautské výchovy máme formulovány v souboru → *kompetencí skautské výchovy*, ke kterému máme rozpracovány projevy pro jednotlivé výchovné kategorie, na základě kterých jsou zpracovány výchovné nástroje jako stezky, časopisy nebo závody. Máme se v kontextu aktuálních výzev v rámci oddílové činnosti rozvoji některých kompetencí věnovat více než doposud? Je pro zvládnutí aktuálních výzev třeba doplnit nějaké nové výchovné kompetence?

O čem diskutujeme

Předně si stanovíme aktuální témata, na která bychom měli ve skautské výchově v rámci oddílové činnosti reagovat. Šest témat předkládáme k diskusi na základě výstupů analytické části Strategie 2030. Další je možné v rámci diskuze na základě shody diskutujících doplnit. Následně hledáme odpovědi na to, kterým skupinám znalostí, vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot bychom se měli v rámci skautské činnosti věnovat více než doposud, abychom na danou výzvu dnešní děti a mladé lidi co nejlépe připravili:

Zhoršená psychická odolnost:

V posledních dvou letech se ve zvýšené míře v oddílech i na vzdělávacích akcích setkáváme s psychickými problémy dětí, dospívajících i vedoucích. Z analytické fáze přípravy strategie vyplývá, že lze i nadále očekávat zvýšený tlak vnějších okolností.

- Jakými prostředky můžeme v oddílech pomoci zvýšit psychickou odolnost našich členů?

- Co z vaší oddílové činnosti zvyšuje psychickou kondici členů?
- Potřebovali by vedoucí získat pro to, aby zvyšování psychické kondice probíhalo v oddílech vědomě a bezpečně, nové znalosti nebo dovednosti? Pokud ano, tak jaké?

Snížená fyzická kondice a zručnost:

Fyzická kondice dětí dlouhodobě klesá. Bez mála 30 procent českých dětí má nadváhu a necelých 10 procent je obézních. To znamená, že za posledních 25 let se počet dětí s obezitou ztrojnásobil.

- Co z vaší oddílové činnosti systematicky rozvíjí fyzickou zdatnost a zručnost?
- Měli bychom systematicky rozvíjet fyzickou zdatnost a zručnost ve všech oddílech?
- Potřebují oddíloví vedoucí pro svoji práci v oddíle mít odborné znalosti pro metodicky správné rozvíjení tělesné zdatnosti? A pokud ano, měli by je získat v rámci skautského vzdělávání?
- Máme vedoucím poskytovat metodickou podporu týkající se zdravého stravování dětí a dospívajících?

Posun v oblasti environmentální výchovy včetně práce s tématem změny klimatu:

Mnohé skautské oddíly chápou oblast ochrany přírody způsobem odpovídajícím minulému století a omezují ji např. na třídění odpadu nebo nepoškozování živých stromů.

- Chceme upravit obsah programové oblasti příroda do souladu s obsahem nově přijatého → 8. bodu skautské výchovné metody a s aktuálními znalostmi v oblasti environmentální výchovy?
- Jak v oddíle pracujete s problematikou zodpovědného chování k přírodě, planetě a lidem?
- Potřebovali by vedoucí pro kvalitní práci s oblastí příroda kolem nás včetně problematiky překračování tzv. → planetárních mezí získat nové znalosti nebo dovednosti? Pokud ano, tak jaké?

Zhoršení atmosféry ve společnosti:

Prohloubení propastí ve společnosti, nárůst populismu, extremismu a dezinformační scény může v krajním případě vést až k ohrožení demokracie a sociálního smíru. Společnost se může pod tlakem těchto výzev radikalizovat a bude důležité tomu čelit schopností dialogu, ale i odvahou.

- Co z oddílové činnosti vede k posílení obrany demokracie v dospělosti?
- Čím může Junák – český skaut jako organizace pomoci spojit společnost?
- A máme se o to aktivně snažit?

Přípravenost na mimořádné situace:

Demografický vývoj celosvětové populace spolu s důsledky změny klimatu a ekonomickou i mocenskou nestabilitou vytvářejí předpoklady pro zvýšení společenských konfliktů i masivní migrace do Evropy.

- Čím ve vaší oddílové činnosti (mimo posilování tělesné a duševní odolnosti, na které se ptáme v rámci samostatných výzev) podporujete schopnost zvládnání náročných situací? Je pro zvládnání náročných situací důležité duchovní zakotvení?

- praktické dovednosti?
 - sociální dovednosti?
 - něco jiného?
- Potřebovali by v těchto oblastech získat vedoucí nové znalosti nebo dovednosti? Pokud ano, tak přednostně v jakých?

Rychlý rozvoj informačních a komunikačních technologií:

Mobilní telefony, internet, sociální sítě, umělá inteligence... *Rychlost vývoje informačních a komunikačních technologií je v posledních desetiletích fascinující. Současně přináší některá nepřehlédnutelná ohrožení (např. závislosti).*

- Jak tyto výzvy naši oddílovou činnost ovlivňují a jak na ně máme v rámci skautské výchovy reagovat, abychom zůstali organizací moderní, a přitom neztratili vlastní identitu?
- Jaké chytré nástroje (např. aplikace) využíváte při vedení oddílu a které přímo v programu?
- Jak pracujete v oddíle s rizikem závislosti na telefonech, počítačových hrách, sociálních sítích? Pokud to neřešíte, proč?
- Věnujete se v oddíle otázce bezpečnosti na internetu/na sociálních sítích? Pokud ano, jakým nebezpečím se v oddíle věnujete? Jak to děláte?
- Věnujete se v oddíle otázce mediální gramotnosti? A měli bychom podle vás v oddíle s touto problematikou aktivně pracovat? Jak?
- Ovlivňuje činnosti oddílu a jejich členy nastupující strojové učení/ umělá inteligence? Využíváte některé z těchto věcí v přípravě programu? Napadají vás rizika či výhody takových nástrojů a technologií?

Název vámi navrhované oblasti:

Do dané části dotazníku napište stručný popis oblasti, jejíž významný vývoj by si podle vás zasloužil zvážit, zda a jak bychom jej měli reflektovat v činnosti našich oddílů. Mělo by jít o nějakou rozvojovou oblast související s aktuálními výzvami doby.

- Jaké kompetence budou potřeba k zvládnutí této výzvy?
- Co z vaší oddílové činnosti tyto kompetence posiluje?
- Co v oddílech nyní neděláte, ale v souvislosti s přípravou dětí na tuto výzvu bychom dělat mohli nebo měli?
- Potřebovali by pro posílení stávajících nebo zavedení nových prostředků směřujících k posílení kompetencí potřebných pro zvládnutí této výzvy do oddílové činnosti získat vedoucí nové znalosti nebo dovednosti? Pokud ano, tak jaké?

Návrh dramaturgie diskuze

Domluvte si pořadí, ve kterém budete nad navrženými rozvojovými oblastmi diskutovat, a to od těch, jejichž přidání do činnosti oddílů považujete v tuto chvíli za nejaktuálnější či nejdůležitější, až po ty, jejichž zařazení do činnosti oddílů považujete v tuto chvíli za nejméně důležité. K vytvoření pořadí můžete v případě větší diskuzní skupiny využít „čárkování“, kdy každý za sebe rozdělí 5 bodů mezi jednotlivé navrhované oblasti. Můžete všech 5 bodů přidělit jediné oblasti, přidělit jedné oblasti tři body a jiné dva body a tak

dále. Poté co svoje body přidělí všichni účastníci diskuze, sečtete body u jednotlivých rozvojových oblastí a diskutujete o oblastech v pořadí podle získaných hlasů.

Následně procházejte otázky k jednotlivým rozvojovým tématům a odpovědi zaznamenávejte do dotazníku (viz níže).

Pokud vás kdykoliv v průběhu diskuze napadne aktuální téma, výzva či rozvojová oblast, na které se shodnete, že v návrhu chybí, zkuste ji stručně popsat a prodiskutovat ji například na základě otázek uvedených v poslední části nazvané „Název vámi navrhované oblasti“.

Na konec diskuze si vyhraďte několik minut na závěrečnou otázku a k bodovému vyhodnocení vašich preferencí jednotlivých témat, **a to i v případě, že jste nestihli prodiskutovat všechny navrhované oblasti.** Postupujte následovně: Každý za sebe libovolně rozdělte až 5 bodů mezi jednotlivé oblasti. (Pokud si myslíte, že bychom se neměli žádné z navrhovaných oblastí věnovat více než doposud, nemusíte přidělit body žádné oblasti.) Poté, co svoje body přidělí všichni účastníci diskuze, sečtete body u jednotlivých rozvojových oblastí a zaznamenejte je do dotazníku níže.

Pokyny pro zaznamenání výstupů

Dotazník po vás bude chtít, abyste zaznamenali:

- pořadí, ve kterém jste se rozhodli o rozvojových oblastech diskutovat
- u jednotlivých oblastí po vás dotazník bude u uzavřených otázek chtít, abyste na škále „určitě ano, spíše ano, spíše ne, určitě ne“ zaznamenali výsledné stanovisko k otázkám
- u otevřených otázek zaznamenejte všechny návrhy, které při diskuzi zazněly, a navíc označte ty návrhy, na kterých byla shoda celé skupiny
- počet bodů přiřazených na konci diskuze skupinou jednotlivým rozvojovým oblastem

Vše prosím zaznamenejte do → tohoto dotazníku. Děkujeme!

10 SKAUTSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ PRO BUDOUCNOST

Skautské vzdělávání, a především jeho kurzovní podobu obohacenou letními běhy na tábořištích či základnách, považujeme dlouhodobě za velkou hodnotu českého skautingu. Kvalitu vzdělávání zajišťují instruktorské týmy, ale i zkušební komise sestavené při organizačních jednotkách a další.

V posledních přibližně pěti letech je velkým tématem spojeným se skautským vzděláváním jeho dostupnost, a to zejména čekatelských a vůdcovských kurzů. Poptávka začala výrazně převyšovat nabídku vzdělávání a ukázalo se, že organizace nemá kapacity vyrovnat se v této oblasti s rychlým růstem počtu členů. Zpravodaj Výkonné rady pro vzdělávání ve spolupráci s koordinátorem změn ve vzdělávání, Odborem pro vzdělávání činovnic a činovníků, Výkonnou radou a pracovní skupinou Náčelnictva připravuje návrhy změn, kterými by skautský vzdělávací systém mohl projít, aby byly navýšeny jeho kapacity, ale zároveň bylo zachováno to, co si na něm ceníme.

Změny mají směřovat zejména k větší dostupnosti kvalifikací potřebných pro vedení oddílů. Uvažuje se nad nahrazením současného systému systémem modulárního vzdělávání, které umožní oddílové radě, aby mezi členy vedení oddílu snáze rozdělila kompetence a úkoly při vedení oddílu. Zvažujeme nastavení, kdy by každý činovník ve vedení oddílu získával jakousi základní kvalifikaci v dalším textu označovanou jako „Základ“. Na tu by navazovalo několik rozšiřujících modulů. Nebylo by nutné, aby každý člen vedení oddílu získal všechny moduly (i když by to bylo možné). Nadstavbové moduly by musely být v oddíle zastoupeny, ale mohly by být různě rozloženy mezi několik činovníků. Úroveň kompetencí Základu by se měla pohybovat mezi současnou úrovní čekatelské a vůdcovské zkoušky. Nadstavbové moduly by pak přibližně odpovídaly úrovni současné vůdcovské zkoušky. Dnešní instruktorské týmy pořádající čekatelské kurzy by se bez větších obtíží mohly přeorientovat na modul Základ. Dnešní instruktorské týmy pořádající vůdcovské kurzy by se bez větších obtíží mohly přeorientovat na všechny nadstavbové moduly.

Kvalifikační vzdělávání budoucích činovníků působících u výchovných jednotek (vedoucích oddílů a jejich pomocníků) by se zájemcům otevíralo v jejich 17 letech a nikoliv v 15 jako nyní (15letých a 16letých adeptů na složení čekatelské zkoušky je každý rok velmi málo - několik desítek). Rangers a roverům, kterým ještě nebylo 17, navrhneme nabídnout jiné kurzy a aktivity, které nebudou zaměřené na získání kvalifikace, ale spíše na motivaci pro další setrvání a působení ve skautském prostředí, na seberozvoj, na budování zdravých vztahů v týmu atd. Účast na nekvalifikačních kurzech by se jim „započítávala“ do portfolia tak, že absolventi nekvalifikačních kurzů by měli usnadněné následné získávání kvalifikace.

Pojďme si společně povídat o některých aspektech nově uvažovaného systému, ať se nám podaří vytvořit co nejlepší výsledek.

Aktuální stav tématu

Tým v čele se zpravodajem Výkonné rady pro vzdělávání připravil první obrisy možného budoucího systému založeného na modulárním vzdělávání. Návrh vychází z diskuzí s mnoha zkušenými skautskými vzdělavateli a inspiruje se i skautským vzděláváním v zahraničí. Po připomínkování, které probíhá i prostřednictvím těchto besed, se tématu budou znovu věnovat ústřední orgány.

Bude-li takto zásadní změna vzdělávacího systému v nějaké podobě přijata, bude se významem a rozsahem nepochybně jednat o strategické rozhodnutí. Předpokládáme, že změny se projeví v řádu let.

O čem diskutujeme

- Co je největším přínosem účasti na čekatelském kurzu pro účastníka ve věku mladší rangers, mladšího rovera (15 až 18 let věku)? Je to například získání kvalifikace? Odpočinutí si od domovské jednotky? Načerpání inspirace? Poznání nových sester, bratří, jejich zkušeností a odlišností jejich oddílů? Motivace do další skautské činnosti? Něco jiného? Který přínos považujete za největší?
- Měly by oddíly a střediska motivovat mladší rangers a rovery (15 až 18 let) k účasti na zvažovaném nekvalifikačním vzdělávání stejně intenzivně, jako je nyní motivují k účasti na čekatelském kurzu (většinou i úhradou účastnického poplatku v případě úspěšného složení zkoušky)?
- Měl by mít každý starší 17 let povinně složenou zkoušku
Základ, aby mohl působit při vedení oddílu?
- Kdo má být zodpovědný za to, že sestra nebo bratr, kteří působí u vedení oddílu, jsou pro to vhodní? Kdo má být zodpovědný za to, že někdo potenciálně nebezpečný pro výchovu dětí nebude působit při vedení oddílu? Je to vedení střediska, nebo kurz, který takovému člověku uděluje kvalifikaci, která ho opravňuje k působení u oddílu? Jak zajistit, aby takoví jedinci u oddílu nepůsobili?
- Má existovat specifická podoba kvalifikačního vzdělávání pro činovníky pracující s různými výchovnými kategoriemi (pro vedoucí benjamínků, pro vedoucí světlušek, pro vedoucí vlčat atd.)?

- Co dalšího považujete za důležité při zvažovaných změnách ve vzdělávání?
Otázka je otevřená, abyste se mohli rozepsat, pokud chcete.

Návrh dramaturgie diskuze

Navrhujeme, abyste v diskusi postupovali po jednotlivých otázkách, jak jsou výše seskupeny. Když vyčerpáte diskusi (nebo čas, který si na danou otázku předem určíte), postupujte k další otázce.

Vše prosím zaznamenejte do [→ tohoto dotazníku](#). Děkujeme!

11 UDRŽITELNÝ RŮST SKAUTINGU

Počet členů Junáka – českého skauta už více než 16 let setrvale roste. Růst je způsobený kombinací několika faktorů: Zkvalitněním výchovné činnosti, zlepšením obrazu organizace i skautských myšlenek ve společnosti, což jsou faktory, které ovlivnit můžeme, ale pak také pouhým demografickým vývojem, o který jsme se příliš nezasloužili.

Čím více dětí projde skautskou výchovou, tím lépe se nám daří naplňovat naše poslání. Naší dlouhodobou ambicí by mělo být nabídnout skauting všem dětem, které o něj mají zájem, resp. nabídnout jej co největšímu počtu dětí a co nejdéle je udržet v našich řadách.

Růst je nerovnoměrný a naráží na kapacity – v některých obcích přijímají oddíly stále nováčky, jinde jsou oddíly zcela plné a zakládají čekací listiny.

Pojďme si nastavit optiku možné budoucí podoby Junáka – českého skauta: Na začátku 30. let může mít až 100 tisíc členů. Co to znamená pro naše oddíly? Co to znamená pro celou organizaci? Co musíme změnit, aby byl růst udržitelný?

S tématem růstu členské základny souvisí také téma Aktivní šíření skautingu, které se zaměřuje na naši případnou ambici rozšiřovat skauting do některých lokalit nebo do některých skupin společnosti.

Aktuální stav tématu

Ústřední orgány se v posledních letech věnují podpoře → zakládání nových oddílů, → zvyšování kapacit skautského vzdělávání a metodické podpoře v oblasti dělení oddílů. Při Náčelnictvu byla založena pracovní skupina Růst, která se otázce rostoucího počtu členů organizace věnuje koncepčně a pomohla zpracovat některá z diskuzních témat.

O čem diskutujeme

Obecné otázky:

- Má počet skautů ve společnosti, tedy počet členů naší organizace, růst?
Co nám to přináší dobrého? Máme si stanovit cíl v počtu členů?
- Jsme pro růst počtu členů ochotní snížit některé nároky na naše vedoucí a oddíly?
Případně jaké nároky?
- Jaké nároky na naše vedoucí a oddíly nejsme v žádném případě ochotní snížit?
- Jaká jsou rizika růstu počtu členů? A jak je můžeme ošetřit?

Překážky růstu:

- Co jsou největší překážky růstu počtu členů vašeho střediska? Vašeho oddílu?
- Máte dostatek kvalifikovaných vedoucích?
- Máte dostatečnou kapacitu kluboven?
- Pakliže máte oddíly na hranicích kapacity, přemýšleli jste nad jejich dělením?
Proč jste zatím k dělení nepřistoupili?

Příležitosti pro růst:

- Co jsou největší příležitosti pro další růst počtu členů?
Na celostátní úrovni? Na úrovni vaší jednotky?
- Jak lze do vedení oddílů a středisek zapojovat vyšší počet dospělých, než se nyní daří? Vycházíme z předpokladu, že počet dospělých bude mít tendenci dlouhodobě růst.
- Jak správně motivovat rangers a rovery k přebírání odpovědnosti za činnostní funkce (ať už u oddílů, nebo třeba při činnosti správce základny)?

Přípravenost jednotek a jejich podpora:

- Jakou podporu potřebuje vaše jednotka pro to, aby přilákala více nováčků?
- Jakou podporu potřebuje vaše jednotka pro to, aby lépe ustála rostoucí zájem o členství?
- Je vaše středisko připravené mít o polovinu více členů, než má nyní?
Co by to pro vás znamenalo za výzvy?
- Chcete, aby počet členů vašeho oddílu a střediska rostl?
- Odpovídá naše organizační struktura potřebám organizace, která může mít až sto tisíc členů? Pokud ne, tak co by bylo třeba změnit?

Chcete nám říci k tématu „Udržitelný růst“ něco dalšího, co bychom měli vědět, než budeme rozhodovat o tom, zda a jakým způsobem téma promítneme do Strategie 2030?

Návrh dramaturgie diskuze

Navrhujeme, abyste v diskuzi postupovali po blocích otázek, jak jsou výše seskupeny. Hned první blok je tedy „Obecné otázky“ a další blok „Překážky růstu“. U každého bloku si vždy na začátku přečtete jeho nadpis nebo hlavní otázku a pak i všechny podotázky. Až potom o něm diskutujete. Když vyčerpáte diskuzi (nebo čas, který si na daný blok předem určíte), postupujte k dalšímu bloku.

Vše prosím zaznamenejte do → tohoto dotazníku. Děkujeme!